

*Floortje
Zonneveld*

HER ERT TÚ ONGANTÍÐ ÓSÆDD

BYGD UTTAN DURAKLOKKUR

Sunda kommuna hefur sum fyrsta kommuna í landinum gjørt avtalu við Listasamband Føroya (LISA) um listaíbúð. Avtalan varð undirskrivað í fjør summar. Síðan hava trý føroysk listafólk búð har í styttri tíðarskeið, og nú hefur fyrsti útlendingurin brúkt tilboðið.

At vera í Tjørnuvík er næstan sum at vera á útoyggj. Bygdin er umframt at vera serstakliga náttúruvøkur eisini lítil og rættiliga avbyrgd. Tey føroysku listafólkini, sum hava gist í skúlanum, hava tó havt stuttan veg til heimlig umhvøvi og egna vaskimaskinu. So leiðis hefur tað ikki verið hjá 28 ára gomlu Floortje Zonneveld.

Hon kom til Føroya fyrst í februar, og hóast familja og vinir úr Hollandi hava vitjað, og hóast tað gjørdi nógvan mun, tá hon eftir tvær vikur í Føroyum, avgjórði at leiga sær bil, hefur sambandið við bygdarfólkið í Tjørnuvík havt stóran tydning.

– Tjørnuvíkingar hava verið ótrúliga gestabliðir. Vaskimaskinan gekk fyri beinanvegin, men tá ið grannarnir fingtu tað við, vístu tey mær, hvussu eg skuldi fara inn í kjallaran hjá teimum at vaska klæðir.

Tað hevði ikki hent í Amsterdam, har Floortje vanligar býr og arbeiðir. Í stórbýnum fært tú frið at passa teg sjálva, og tú fert ikki á gátt hjá grannunum, um tú manglar sukur ein sunnumorgun.

– Í Amsterdam fert tú ikki til fólk, uttan at tú hefur eina greiða avtalu um tað frammanundan, og tú fert ikki inn uttan at hava ringt uppá áðrenn. Í Tjørnuvík havi eg verið noydd at lært meg, at tað er í lagi, at eg standi langt inni í húsunum hjá fólki, áðrenn tey vita av mær. Her eru eingir garðar rundan um húsini, og her eru ongar duraklokkur. Fólk fara bara á gátt, sigur Floortje og smílist.

– Tað hefur tikið eina løtu at vant meg við føroyska nærleikan. Í Amsterdam er eingin, sum heldur eyga við tær. Eingin. Í Føroyum ert tú ongantíð ósædd.

BERA KONAN Í SVIMJIHÚGVU

Sum listafólk tekur Floortje ofta støði í nærumhvøvinum og lokalu mentanini, tá ið hon arbeiðir. Hon hefur serligan áhuga fyri, hvussu fólk liva og brúka tað umhvørvið, tey liva í. Tá hon flutti til Føroya, hevði hon tí ikki nakra ávísu ætlan frammanundan, men nýtti fyrstu vikurnar at hyggja seg um og kanna landið og fólkið fyri at finna eina verkætlan, sum ikki var bygd á nakað, sum hon hevði ímyndað sær frammanundan, men á tað, hon veruliga sá her.

– Ein dagin var eg í Vestmanna, og meðan eg gekk har í bygdini, sá eg knappliga eina konu koma rennandi við berum beinum og svimjihettu á høvðinum. Tað var kavi og ísakalt, og hon hevði bara ein slábrokk um seg. Eg hugsaði, at tað kundi ikki passa, so eg gekk aftan á henni. Hon fór oman í fjøruna, og har komu eisini fleiri aðrar konur. Og so lupu tær allar á sjógv.

Floortje var hugtikin. Konurnar tosaðu lítið og einki saman. Lótu seg bara úr, lupu úti, turkaðu sær og fóru til hús aftur.

– Eg fór yvir til teirra og spurdi, um eg kundi taka myndir av teimum, og tær vóru púra ósmædnar og opnar. Tað hugtók meg. Vit avtalaðu, at eg kundi koma aftur og taka film av teimum, og tað havi eg so gjørt.

– Eg haldi, at eg eri nústani við at fata, hvat tað var, sum dró meg til at gera júst hesa verkætlanina. Tað er okkurt serføroyskt, okkurt við at skapa sær rúm og

“Tær høvdu avtalað eina tíð, men tær biðaðu í grundini ikki eftir hvørjari aðrari. Tær lupu bara úti og fóru so heim aftur. Tað var næstan einki samband millum tær, men alíka væl var tað eitt øgiliga sterkt samband,” sigur Floortje Zonneveld um listaverkið “Havið og eg”, sum er sett saman av filmsupptøkum av svimjikonum í Vestmanna. Til frumsýningina í Tjørnuvík komu vestmannakonurnar á gátt og lupu eisini í aldurnar saman við hollensku listakonuni.



Myndir: Finnur Justinussen



vera sín egin mitt í einum lítlum samfelagi, har tú altíð ert sæddur.

ØLL ERU Í SAMA LÍTLA RINGI

Teitur syngur, at Havnin er ein lítill bygd, men Floortje heldur, at alt landið er sum ein lítill býur, har øll kenna øll.

– Øll kenna kanska ikki øll, men øll kenna onkran, sum kennir onkran, og tú skalt ikki langt út í ringinum, so eru øll uppií. Eg merki hetta allastaðni. Øll eru knýtt saman í Føroyum. Tá eg mæti onkrum nýggjum, so gongur tað bara ein løta, so hava vit funnið útav, at tey kenna onkran annan, sum eg havi verið saman við. Tað er so stutt millum menniskju her.

Sum vitjandi listafólk hefur Floortje eisini roynt at sett seg inn í, hvat gongur fyri seg á føroyska listapallinum. Men tað hava ikki verið so nógvar framsýningar hesar vetrarmánaðirnar, hon hefur verið her, og á Listasavninum eru føstu sýningarnar rættiliga afturlitandi.

Ein dagin sá Floortje eina fotomynd í einum før-

oyskum blað, sum hugtók hana. Hon skrivaði navnið á myndakonuni niður, og tá hon var í Havn næstu ferð, fór hon í bókahandilin, tí hon hugsaði, at viðkomandi listakona móguliga hevði givið onkra bók út.

– Nei, segði handilskonan. Viðkomandi hevði ikki givið nakra bók út, men áðrenn Floortje visti av, hevði handilsskonan ringt til hesa listakonuna.

– Eg bleiv so kløkk. Tey høvdu opinbart telefonnummarið, tí hon skuldi taka myndir í handlinum tveir dagar seinni, og so ringdu tey bara, meðan eg stóð har. Floortje flennir.

– Tíbetur svaraði hon ikki.

Sama kvøldið skuldi hon til nátturða hjá listakvinnuni Sigrun Gunnarsdóttir, og tá ið tær sótu og tosaðu um list, tók Sigrun telduna fram fyri at vísa Floortje eina listakonu, sum hon væntaði, at Floortje fór at dáma. Tað var svigerdóttir Sigruna. Og sama genta, sum hevði tikið myndina í blaðnum.

– Tá helt eg, at tað var ein stuttlig tilvild. Men eftirhondini havi eg lært, at tað er ikki tilvild. Føroyar er fullar av slíkum, sigur Floortje smílandi.